
Hond zonder naam

Emily Kocken – Witte vlag

Uitgeverij Querido, Amsterdam, 392 blz., €22,50

Een stokoude naamloze hond, grote liefde van de jonge Poolse kunstenaar Elzbieta Rozewicz, beheerst 'Witte vlag', de imponerende debuutroman van de in New York geboren, maar in Amsterdam wonende schrijfster en beeldend kunstenaar Emily Kocken. Het dier overlijdt al spoedig in het boek, maar het blijft van grote invloed op het leven van Rozewicz, die na de tragische dood van haar ouders (verkeersongeluk door uitwijken voor een hond) Berlijn ontvlucht met de veel oudere en charismatische Amerikaanse kunstenaar Henry Theodore Watson. De samenwerking met de Joseph Beuys-adept Watson, uitmondend in een genadeloos gerecenseerde performance in het Stedelijk Museum, is snel ten einde, waarna Rozewicz zich terugtrekt in hun simpele flatwoning. Daar stort ze zich smetvrezend en poetsmanisch op het zo veel voldoening gevende schoonmaakwerk ('van schone ramen

Emily Kocken.
FOTO LONA AALDERS

heb je een hele week plezier') als 'vintage huisvrouw', met een uitgesproken voorkeur voor alles wat wit is. Henry is altijd op reis met zijn hoofd vol kunstzinnige concepten, gedachtes over subsidiemogelijkheden en strategische netwerkformules. Hij adoreert Rozewicz, mits ze zich maar aan zijn belangwekkender geachte uitgangspunten conformeert. Inclusief naamsverandering in Beth Watson. Op haar beurt bekijkt zij fanatiek Tel Sell-reclames voor de wonderbare, maar prijzige raamzeemmachine Wind-O-Matic en filosofeert ze over leven en dood met en zonder hond. Het isolement maakt haar tot een excentrieke buurtbewoner, die natuurlijk al snel de burens irriteert. Haar oude hond wordt meegenomen, met de dood tot gevolg, en de sociaal werkers trachten onconventionele Beth in het brave Hollandse keurslijf terug te drijven. Het is duidelijk: 'Witte vlag' is een heel ongewoon boek, met vierhonderd pagina's op het eerste oog onbeduidende beslommeringen, maar ondertussen ook een brede visie op het keurslijf van de

Nederlandse samenleving door de ogen van hier levende buitenlanders, inclusief mooi gepraat over onze gezegdes, de sterk naar binnen gekeerde kunstwereld en de hypocriete acties tegen bezuinigingen. En er zit nog veel meer in deze fascinerende associatieve roman. Dat Beth een poëtisch contact opbouwt met de al even straatvrezende buurjongen Simon, die zich graag Rilke noemt naar de grote dichter, terwijl Henry met zijn buitenmaatse ego het overschot van de gevilde dode hond wil gebruiken voor een Beuysachtige performance, duwen het verhaal op onverwachte momenten in allerlei richtingen, waaruit wel blijkt dat Kocken niet op zoek is naar iets plot-achtigs. Dat is ook helemaal niet nodig. Kocken schrijft beeldend en springerig met een prachtige kunstzinnige blik. Een indrukwekkend debuut, ook al zal het verhaal van deze postmoderne Assepoester misschien niet meteen een groot publiek aanspreken.
ANDRÉ KEIKES